

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“ประเทศไทยต้องเรียนหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคน เป็นสำคัญ” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9, 2527, หน้า 108) การจัดการศึกษาและให้ความรู้แก่ประชาชนจะต้องมีการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย สังคมนั้นจึงจะอยู่กันอย่างสงบสุข (ไพบูลย์ ศินลารัตน์ และประนอม รอดคำดี, 2534, คำนำ) จริยธรรมเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองมนุษย์ และสงบสุขของปัจจุบัน สังคมและประเทศไทย รัฐกรรชุมมีแนวโน้มหายใจให้ประชาชนมีจริยธรรมอันดี เป็นหลักประกันของการเรียนและถือเป็นอุดมคติที่เดียว สร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การศึกษาทางวิชาการและการเมือง ซึ่งไม่มีจริยธรรมเป็นเกณฑ์การประเมิน หรือเป็นหลักยึดแล้วย่อมให้โทษมากกว่าให้คุณ การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาที่จิตใจคนก่อน เมื่อจิตใจของคนดีแล้ว เรื่องอื่น ๆ ก็จะพัฒนาตาม ดังนั้น จริยธรรมในสังคมจึงควรได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เศรษฐกิจและปากท้องของประชาชน จะดีขึ้นทันทีถ้าจริยธรรมของคนในสังคมดีขึ้น (วศิน อินทสาระ, 2544, คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับ ชา里的 วารีสังค (2541, หน้า 32) ที่กล่าวว่า ใน การพัฒนาที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ต้องเน้นการพัฒนาด้านจิตใจหรือจริยธรรมของคน เนื่องด้วยจริยธรรมเป็นการผูกโยงหลักความจริง หรือ ศัจธรรมนำมาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินวิถีชีวิต การพัฒนาจึงต้องมีจริยธรรมเป็นกระบวนการ ในการปลูกฝังให้เกิดความเจริญของงานทางจริยธรรมของบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติงานสอดคล้อง กับระเบียบแบบแผนและบรรทัดฐานที่สังคมบัญญัติไว้ และให้สอดคล้องกับหลักธรรมอันดีงาม ของศาสตรา ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ สถาบันการศึกษาจากมีหน้าที่ถ่ายทอด วิชาความรู้เพื่อให้มนุษย์สามารถนำไปประกอบอาชีพแล้ว ยังรวมถึงการซึ่งแนะนำแนวทางการดำเนิน ชีวิตที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อเข้าใจได้ในเวลาศึกษาพิทยาการมาพัฒนา และใช้เป็นเครื่องมือในการ ดำเนินชีวิต พัฒนาสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ทุก ๆ ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างถูกต้อง ดีงามและมีสันติสุข

แต่สภาพในปัจจุบัน ประเทศไทยแม้จะได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองพุทธ แต่สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัสดุอย่างมากมาย ทำให้การดำรงชีวิต มีความสะดวกสบาย คนในสังคมจึงมีความต้องการทางด้านวัตถุมากขึ้น พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ได้วัตถุมาสนองความต้องการของตน จึงก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว จริยธรรมและคุณธรรมของคน

ในสังคมจึงเกี่ยมลง ทำให้มีปัญหาต่าง ๆ ในสังคมขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความเจริญเติบโตและความสงบสุขของประเทศ ถ้าจะขณะนี้สัยต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนมิได้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมพึงประสงค์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมสมัยใหม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจริยธรรมวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม (ձաւան ເກຍຕրສູນທຣ, 2535, ໜ້າ 9) ปัญหาวุนวายต่าง ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากคนในสังคมขาดคุณธรรมและจริยธรรม มีความเห็นแก่ตัว แก่งแย่ง ชิงดีชิงเด่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สถานศึกษาระดับต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรมเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ยังดำเนินการไม่ได้ผล เพราะผลผลิตที่ออกมากจากโรงเรียนและสถานศึกษาต่าง ๆ นั้นยังขาดคุณธรรมและยังไม่เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน จึงทำให้สังคมมีความวุนวาย ซึ่งบุคคลที่ก่อปัญหาต่าง ๆ นั้นมีหัวเสียของและผู้ใหญ่ (กรมวิชาการ, 2536 อ้างถึงใน ถนนมารวม ประเสริฐเจริญสุข, ເພື່ອມື ແນວທ ແລະນິວຮຽນ ພຣະມະຫຸນ, 2545, ໜ້າ 47) ดังนั้นการปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมให้กับเยาวชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นและควรกระทำอย่างยิ่ง และเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำการที่ต้องการทำต่อเนื่อง โดยบุคคลกลุ่มคน สถาบันต่าง ๆ และวัยที่ต้องเน้นอย่างยิ่งคือ วัยเด็ก ใน การพัฒนาประเทศจะต้องกระทำ ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและด้านจิตใจไปพร้อม ๆ กัน จึงจะเกิดผลดี การที่จะพัฒนาคุณภาพของชีวิตจึงควรดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพด้านจิตใจ เพราะจริยธรรมเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรือง มั่นคง สงบสุขของบุคคล และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2541 อ้างถึงใน สຸມຄູນ ແກ່ນກຸດ, 2544, ໜ້າ 3)

การศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ที่มุ่งหวังรากฐาน การศึกษาให้มั่นคง มุ่งที่จะปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในทุกด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม การดำเนินชีวิตที่เหมาะสมในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบบการปกครองแบบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิรัตน์เป็นประมุข (ໄພຈິຕຣ ໂຂຕິນິສາກຣົດ, 2528, ໜ້າ 17)

แผนการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญเรื่องจริยธรรม มาโดยตลอด โดยได้นำเรื่องจริยศึกษา โดยนับเนื่องว่าเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในสี่ส่วน คือจริยศึกษา พลศึกษา พุทธศึกษา และหัตถศึกษา และในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้จัดเนื้อหาของหลักสูตรในรูปแบบที่เป็นจริยธรรมกลาง ๆ ที่ใช้ได้ สำหรับผู้เรียนทุกศาสนา โดยในระดับประถมศึกษานั้นได้นำจริยธรรม 30 ประการ มาจัดไว้ในหมวดจริยศึกษากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และในหลักสูตรยังกำหนดไว้ว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องมีคุณธรรม 13 ข้อ เพราะคุณธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและควรปลูกฝังให้แก่

เด็ก เพื่อเด็กจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม จริยธรรม อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม
(คำวัน เกษตรสุนทร, 2535, หน้า 13)

เนื่องจากเด็กดับประดับศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในช่วงอายุ 11-13 ปี เป็นเด็กที่อยู่ในวัย
หัวเริ่มหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดในอารมณ์
ถ้าการปรับตัวในวัยนี้ดี ก็จะส่งผลให้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่มีความสุขและความสำเร็จ แต่ถ้ามีการปรับตัว
ที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม เช่น ประพฤติดอกล้าว้า เป็นอันธพาล ติดยาเสพติด
ก็จะนำไปสู่การกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่นลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (อุษา หัชชะวนิช, 2521,
หน้า 3) แต่ถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับการปลูกฝัง และอบรมให้เป็นผู้มีความรู้ความคุ้มครองแล้วก็จะ
สามารถนำพาชีวิตให้กล้าข้ามช่วงวัยหัวเริ่มหัวต่อ เช่นนี้ไปได้อย่างมีคุณภาพ โดยไม่สร้างปัญหา
ให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

การเรียนการสอนในวิชาจริยธรรม ถึงแม้ว่าหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง¹
จะพยายามพัฒนาจริยธรรมและคุณธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเสมอมา แต่โดยสภาพทั่วไป
ก็ยังประสบปัญหาด้านจริยธรรมของนักเรียนอยู่หลายประการ ที่พบในโรงเรียนต่าง ๆ ได้แก่
การพูดคำหยาบ ภาษาเละวิวาท แต่งกายไม่เรียบร้อย มาโรงเรียนสาย และการขาดเรียน เป็นต้น
(มนตรี กำลังดี, 2543, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุญชู แก้วประดิษฐ์ (2543, หน้า 3)
พบว่าจากการสำรวจการกระทำการทำความผิดระเบียบวินัยของนักเรียนในจังหวัดสระบุรี ตรวจพบว่า
นักเรียนประพฤติดนิสัยไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยเป็นจำนวนมาก ลักษณะความประพฤติที่ไม่
เหมาะสม ได้แก่ หนนการเรียน ตื้มสูรา แต่งกายไม่เรียบร้อย ติดยาเสพติด แสดงกริยาจาก้าว้าง
เป็นต้น และยังสอดคล้องกับสำนักงานการประดิษฐ์ ประจำพระ太子 (2541, หน้า 12) ที่กล่าวว่า
ปัญหาด้านจริยธรรมของนักเรียนมีอยู่หลายประการ ได้แก่ นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
แต่งกายไม่เรียบร้อย ขาดเรียนบ่อย พูดคำหยาบ ภาษาเละวิวาท และการเบียบวินัย ไม่เคารพกฎหมายของสังคม
และการศึกษา งานวิจัยของจุ่ลพร ธรรมเชียง (2546, หน้า 3) พบว่า คุณธรรมที่ก่อให้เกิดปัญหา
มากที่สุด ในโรงเรียน คือคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น เช่น
การลักขโมยของ การลอกข้อสอบ การหลอกลวง การกระทำการดูถูก จา้งงานวิจัยที่ศึกษาพบว่า
ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในสังคมไทยส่วนใหญ่มาจากการจริยธรรมหลัก ๆ 3 ประการ คือ
ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ผลการวิจัยทางการศึกษาของ อุบล
เรืองสุวรรณ, (ม.บ.บ. ถังถึงใน องค์น้ำด เงินทรัพย์, 2544, หน้า 1) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในประเทศไทย
ปรากฏว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ในทุกภาค มี 6 ลักษณะคือ ความมีระเบียบวินัย
ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอุตสาหะ และความยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เรื่องการรักษาและเบี่ยงบวณิช ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบของนักเรียนทุกภาคของประเทศไทย
อยู่ในระดับไม่พึงประสงค์มากที่สุด อีกทั้งการเรียนการสอนวิชาจริยธรรมเป็นเรื่องของนามธรรม
ที่ทำให้เด็กทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชา และแนวทางในการประพฤติปฏิบัติได้ไม่ลึกซึ้งดีพอ
ซึ่งเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอน ดังเช่นที่อ่านว่า ทะพิงแก และชัยันต์ วรรณะภูติ (2522
อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย นิรัณท์, 2525, หน้า 105) ได้กล่าวถึงสาเหตุหนึ่งของปัญหาจริยธรรมว่า
ข้อจำกัดของการศึกษาในการปลูกฝังจริยธรรมเชิงพฤติกรรมการสอน จริยธรรมเป็นเพียง
การให้ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับอะไรควรไม่ควร แต่ไม่ได้ฝึกฝนในด้านพฤติกรรมของผู้เรียน
ไปด้วย การวัดและประเมินผลจึงจำกัดอยู่ในระดับความสามารถเชิงสมองในการจัดทำเรียน
การสอนจริยธรรมให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพควรจะต้องมีการวางแผนและดำเนินการ
อย่างเหมาะสม มีกิจกรรมการสอนที่เร้าความสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องมีสื่อการ
สอนที่ดีมีคุณภาพ โดยใช้วัสดุธรรมและเทคโนโลยีการสอนเข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตาม
เป้าหมาย ชุดการสอนเป็นเทคโนโลยีการสอนอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อันประกอบด้วยวัสดุประสงค์
เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งห้องเรียน ไว้เป็นชุด ๆ เพื่อขัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งเป็นเทคโนโลยี
การสอนที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้หลายแนวทาง และมีหลักการของชุด
ต้องประสานกันอย่างมีเหตุผลที่จะสนับสนุนด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
ชุดการสอนยังสามารถจัดทำได้หลายประเภทให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับคุณลักษณะ
ของผู้เรียน สภาพแวดล้อม และโอกาส ด้วยเหตุนี้ ชุดการสอนจึงมีคุณค่าอย่างยิ่ง ทั้งในด้าน
ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การเตรียมตัวของผู้ใช้ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำ
กิจกรรม ตามอัตลักษณ์ (ประหยด จิระวารพงศ์, ม.ป.ป., หน้า 247)

จากสภาพและปัญหาทางด้านจริยธรรมและความสำคัญของชุดการสอนที่กล่าวมานี้ข้างต้น ผู้จัดขึ้นมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบ วินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไข ข้อบกพร่อง และปรับปรุง พัฒนาให้การเรียนการสอนจริยศึกษา มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจและเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ได้ประสิบผลสำเร็จ สมตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ที่ว่าด้วย การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่าง มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ความสำคัญของการวิจัย

- ได้ชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
- เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดการสอนจริยธรรมในเรื่องและรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดโคงท่าเจริญ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน
- เงื่อนไขที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ตามโครงสร้างเนื้อหา หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
- ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ใช้เวลาในการทดลอง ทั้งหมด 18 คาบ คาบละ 20 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

- ชุดการสอน หมายถึง ชุดของสื่อประสานที่ได้จากการนับผลิตและการนำเสนอการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชุดการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนามีลักษณะเป็นชุดการสอนประเภทประกอบการบรรยายที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครุใช้ประกอบการบรรยาย โดยมีเนื้อหาให้นักเรียนอ่านแล้วทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เช่น บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมกันมากขึ้น ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้ องค์ประกอบที่สำคัญคือ

1.1 คู่มือครุ แผนการสอน

- เนื้อหาสาระ และสื่อการเรียนการสอน โดยการนำสื่อประสานมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน คือ

1.2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้รูปภาพประกอบ เพลง เกมฯลฯ

1.2.2 ขั้นสอน โดยใช้ปัจจัยกรรม และเอกสารการสอน

1.2.3 ขั้นสรุปเนื้อหา ใช้การอภิปรายสรุป

1.3 แบบทดสอบหลังเรียน

2. ประสิทธิภาพของชุดการสอน หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนที่ทำให้นักเรียน

เกิดการเรียนรู้ และสามารถทำกิจกรรมและตอบคำถามในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้ถูกต้องมากที่สุดตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวเรก หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดจริยธรรม กิตเป็น
ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กิตเป็นร้อยละ 80
ของคะแนนเต็ม

3. แบบฝึกหัดจริยธรรม หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อคำถามแบบให้ผู้เรียน
เดือกดตอบและแบบเดิมคำตอบ โดยครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการสอนจริยธรรม
ธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดจริยธรรมที่ครอบคลุม
เนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย
และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อคำถามแบบกำหนดสถานการณ์
เพื่อให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความ แล้วเลือกตอบตามความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้ตอบ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยธรรม หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา
จริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวัดคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน และคะแนนที่ได้จากการ
ทำแบบทดสอบวัดจริยธรรมซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการตรวจคุณภาพ
จากผู้เชี่ยวชาญ